

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Quinquagesimum Quartum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

SUMMARIUM.

- 1 Obtinens sententiam contrariam non missus ab Episcopo in causa sua non preiudicat Episcopo.
- 2 Nuncio non creditur sine mandato.
- 3 Procurator alterius nisi habeat mandatum legitimum non auditur.
- 4 Prelatus sine consensu capituli nec capitulum sine consensu Prelati non potest exercere iudicium nec conveniri nec alienari.
- 5 Qui non potest alienare non potest rem in iudicio deducere.
- 6 Prelatus si posset agere sine consensu capituli, vel conveniri sequi posset multa inconuenientia.
- 7 Iudicium, ut valeat, requiritur mandatum factum cum non habente procuratorem dicitur nullum.
- 8 Exceptio mandati potest opponi ante, & post sententiam ad annullandum iudicium.
- 9 Audientia denegatur comparenti sine mandato.
- 10 Mandatum, ut legitimum dicatur tria continere debet nomen constituentis, nomen constituti, & quod factum habebit ratum.
- 11 Mandatum an possit probari tam per testes, quam per instrumenta?
- 12 Mandatum an ubi requiritur speciale sufficiat promissio de rato?
- 13 Clerici enumerantur inter coniunctas personas.
- 14 Quilibet in fauorem Ecclesie admittitur sine mandato quando agitur de reuocatione rei male alienate.
- 15 Differentia est inter procuratorem, syndicum, Economum, & actorem.

Quinquagesimum Quartum Privilegium.

- 1 CCLESIA Alio privilegio gaudet, et quod cum aliquis Episcopus causam haberet, aliqui pro eo accesserunt, & sententiam contrariam obtinuerunt, vnde cum illos non misisset, quæ facta fuerant in eius preiudicium non subsistunt, nec ipsi nocent. Hoc ad aures Papæ peruenit, quod illos non miserat, demum quosdam alios misit, ideo Papa ad eum rescripsit, et quod non intendit illis nunciis credere sine mandato, ne fortasse dicat de istis illud, quod dixerat de prioribus, quare si vult, quod tractetur eius causa, mittat personam instructam cum mandato legaliter facto, ut quidquid actum fuerit, subsistat.

P stat, 1

- 3 stat, † non auditur ergo Procurator alterius, nisi habeat mandatum legitimè factum, capit. 1. de procurat. Ratio fuit hæc, ne quis sine consensu domini valeat iudicium exercere. Colligitur ergo,
- 4 † quòd nec Prælatus sine consensu capituli: nec Capitulum sine consensu Prælati, non potest nec exercere iudicium, nec conueniri, nec alienari, alter sine reliquo, cap. sine exceptione 12. q. 2. nec
- 5 commutare, nec donare, cap. pastoralis de donat. † Qui non potest alienare, non potest rem in iudicio deducere, l. ait prætor, ff. de iur. delib. † Si Prælatus posset agere sine consensu capituli, vel conueniri, sequi possent multa inconuenientia, nam factum Prælati posset præiudicare Ecclesiæ, sed quid magis fieri posset fraus Ecclesiæ, quia permetterent quandoque Prælati, immo procurarent se conueniri, & facerent, collusionem, idcirco nec Prælatus, nec Capitulum, nec agere, nec respondere, sine consensu potest,
- 7 capit. vlt. de maio. & obed. † Ad hoc vt iudicium valeat requiritur mandatum, nam si factum fuisset cum non habente procuratorem dicitur nullum, Bar. & Doc. in l. licet C. de procurat. Abb.
- 8 in cap. in nostra de procurat. † & cum ista exceptio possit opponi ante, & post sententiam, ad annullandum iudicium, ita tenet, lo. de Ana. in consilio 96. † Ideò ne iudicium reddatur nullum, in Procuratore statuit Papa mandatum requirere aliàs ei sine legitimo mandato comparenti denegatur audientia, ad hoc autem,
- 10 † vt mandatum legitimum sit, tria continere debet. Nomen eius, qui eum constituit Procuratorem: quòd sit expressa causa ad quã constituitur, & quòd ratum habebit, quod cum eo factum fuerit, l. si procuratorem. ff. de procurat. & si fortasse dubitaretur de sigillo quia incognitum est, & videretur vires mādati debilitare, de eo fieri debet fides, l. item eorum. ff. quòd cuius vniuers. nom. l. vulgo ff. de administ. tuto. l. quidam C. de fide instr. gesta igitur per Procuratorem non habentem mandatum non valent in præiudicium domini, sed in eius præiudicium valent, l. plautius. ff. de procur. l. 3. §. falsus. ff. rem ra. hab. † Sed in dubium venit, an mādatum possit probari tam per testes, q̄ per instrumentum? Licet variæ sint in hoc Doc. opiniones, tamen videtur dicendum, q̄ tam per testes, quàm per instrumentum mandatū probari potest glo. in l. non solum. §. qui alieno. ff. de procur. Specula. de satisf. §. 3. & ibi Bar. in d. gl. & hæc opinio est magis cōmunis. Alia est questio.
- 12 † An vbi requiritur speciale mādatum, sufficiat promissio de rato, vel debeat saltem admitti cum cautione, opinio Cyn. est, quòd non deberet admitti propter graue præiudicium quod iur.
- de

de sequi posset, vt nota. in d. §. qui alieno, & in l. vero procurato-
 ri. ff. de solut. Bart. tenet contrarium in l. si sine. §. i. ff. re. rato. hab.
 ego vero potius errare vellem cum Cyn. quam cum Bar. duntaxat
 considerando præiudicium, & ea quæ euenire possent, etiam præ-
 stita cautione per Procuratorem, quando exigitur speciale man-
 datum, quod quidem speciale mandatum quando requiritur ad
 mittitur coniuncta persona, l. patri pro filio ff. de minori. & quia
 13 gl. in d. cap. i. de procurat. dicit, † quod clerici enumerantur in-
 ter coniunctas personas; sicut ergo coniunctus admittitur sine
 mandato pro coniuncto cum cautione, ita & clericus agere debe-
 ret pro sua Ecclesia cap. non licet i. 2. q. 2. illud capit. non probat,
 14 sed loquitur, † Cum agitur de reuocatione rei malè alienatæ quo
 casu in fauorè Ecclesie admittitur quilibet, vt in cap. si quis præ-
 byterorum de rebus ecclesi. non alienand. Abb. in capit. nonnulli
 15 de rescript. deniquè cum hic tractetur de Procuratore, † bonum
 est nō ignorare differentiam inter Procuratorem Syndicum, seu
 Economum, & actorem. Procurator est ille qui de mandato do-
 mini aliena negocia gerit l. i. ff. de procurat. Qui administrat sine
 mandato dicitur negociorum gestor, vt habetur in tit. ff. & C. de
 negot. gest. reliquum vide gl. in cap. si quis erga 2. q. 7. & quod no-
 ta. Abb. in cap. petitio de procur. Procuratori igitur sine legitimo
 mandato comparenti audientia denegatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Procurator interuenire non potest quando tractatur de pœna inferenda ali-
 cui pro adulterio coram Iudice seculari.
- 2 Procurator si tractatur coram Ecclesiastico de separatione tori potest inter-
 uenire.
- 3 Accusare de adulterio per procuratorem non potest.
- 4 Accusando de adulterio coram seculari agitur criminaliter.
- 5 Periculum ubi maius vertitur, ibi cautius agendum.
- 6 Periculum maius est in agendo criminaliter, quam ciuilit.
- 7 Qui accusat, & non probat eadem pœna venit plectendus.
- 8 Adulterij pœna secundum legem Mosaycam tam in masculo, quam in femi-
 na erat pœna mortis genus mortis dilapidatio.
- 9 Adulterij pœna de iure canonico est excommunicatio.
- 10 Femina propter adulterium in Monasterium detruditur si maritus eam no-
 lit.
- 11 Clericus propter adulterium an possit deponi, & in Monasterium detrudiri?

12. Adulterium punitur iure digestorum morte naturali olim pœna deportationis.
13. Adulterium secundum ius Codicis punitur pœna ultimi supplicij.
14. Adulterium secundum ius Authenticorum femina propter fragilitatem sexus pœna virgis ceditur, & in Monasterium detruditur.
15. Maritus si intra biennium non acceperit uxorem detrusam in Monasterio propter adulterium ipsa cogitur accipere habitum monachalem, & ibi viuere.
16. Adulterij pœna in omnibus ferè prouincijs iure municipali ànnutata in pœnam pecuniariam.
17. Adulterij crimen grauisimum: Principes illud non punientes peccant valde.
18. Maritus ex adulterio potest agere criminaliter, & ciuilitè: si ita agit ciuilitè ad separationem tori lucratur dotem, & donationem propter nuptias.
19. Uxor potest accusare de adulterio maritum ciuilitè, vt separetur matrimonium, & vt lucretur donationem propter nuptias sibi factam à marito.

Quinquagesimum Quintum Priuilegium.

- 1 C C L E S I A Tali priuilegio gaudet, f quòd cum tractetur de pœnis interenda alicui pro adulterio
- 2 coram Iudice seculari f Procurator non interuenit, sed si tractetur coram Iudice Ecclesiastico causa ad tori separationem Procurator interuenire, debet. f Maritus cum velit accusare uxorem de
- 3 adulterio hoc facere non potest per Procuratorem, sed per se ipsum, cum adulterium sit punibile in utroque foro tam in seculari, quàm in Ecclesiastico. Prima igitur propositio est quando accusabit coram Iudice seculari: Si vero coram Ecclesiastico accusabit de adulterio petendo tori separationem, poterit hoc exercere per Procuratorem, si adulterium est punibile in utroque foro, quare apposita est ista differentia, quòd in seculari foro non possit nisi per se ipsum accusare, non autem per Procuratorem,
- 4 aliàs sic coram Ecclesiastico. Ratio fuit hæc, f quia accusando coram seculari criminaliter agit, & tunc agit ad infligendam pœnam legitimam, pro qua ipse quoque debet se inscribere ad pœnam talionis, & ad eam se astringere, si agitur accusatio coram Eccle-